

Οι BRICS με επικεφαλής την Κίνα και οι κυρίαρχοι των ΗΠΑ τροφοδοτούν νέες διενέξεις του Ρόι Λάντερσεν

Οι κυβερνήσεις των χωρών των BRICS –Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Αφρική– που συγκρότησαν ως συνασπισμός για να αντιμετωπίσουν την οικονομική και πολιτική υπεροχή των ΗΠΑ, συναντήθηκαν στις 22-24 Αυγούστου στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής για να αποφασίσουν τα επόμενά τους βήματα.

Η βασική απόφαση που έλαβαν ήταν να προσκαλέσουν τις κυβερνήσεις της Αργεντινής, της Αιγύπτου, της Αιθιοπίας, του Ιράν, της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων να ενταχθούν στο μπλοκ.

Πολλά από τα νέα μέλη των BRICS ή οι χώρες που φιλοδοξούν να γίνουν μέλη, όπως η κυβέρνηση της Αιθιοπίας, είναι χρεωμένες ως το λαιμό στο Πεκίνο. Οι κυβερνήσεις της Αργεντινής και της Αιγύπτου, φορτωμένες με υπέρογκα χρέη προς τις ιμπεριαλιστικές τράπεζες, βλέπουν την ένταξή τους ως έναν τρόπο να εξασφαλίσουν νέα δάνεια.

Το μπλοκ των BRICS σχηματίστηκε μετά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 ώστε το Πεκίνο και η Μόσχα να ορθώσουν το ανάστημά τους απέναντι στις χώρες του G7, του κλαμπ των πλουσιότερων καπιταλιστικών χωρών με επικεφαλής τις ΗΠΑ. Περιλαμβάνει τις κυβερνήσεις του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Ιαπωνίας και του Ηνωμένου Βασιλείου. Το διευρυμένο μπλοκ των BRICS θα περιλαμβάνει τώρα σχεδόν τον μισό πληθυσμό της γης και πάνω από το ένα τρίτο της οικονομικής παραγωγής.

Οι κυρίαρχοι καπιταλιστές του Πεκίνου παίζουν καθοριστικό ρόλο στη συμμαχία των BRICS αναζητώντας τρόπους να περιορίσουν την κυριαρχία του ιμπεριαλισμού των ΗΠΑ.

Ο πρόεδρος της Κίνας, Σι Τζινπίνγκ, τόνισε τα «κοινά συμφέροντα αναδυόμενων αγορών και αναπτυσσόμενων χωρών» για να προωθήσει τη διεύρυνση των BRICS. Αλλά η συμμαχία αυτή σπαράσσεται από ανταγωνιζόμενα εθνικά συμφέροντα που προωθούν οι διάφορες άρχουσες τάξεις των χωρών που την απαρτίζουν. Οι κυβερνήσεις της Βραζιλίας, της Ινδίας και της Νότιας Αφρικής είναι αντίθετες προς την ευθυγράμμιση με το Πεκίνο εναντίον της Ουάσιγκτον.

Η κυβέρνηση της Ινδίας, επιπλέον, έχει έρθει σε αντιπαράθεση με τους κυρίαρχους της Κίνας για τον έλεγχο μιας αμφισβητούμενης περιοχής στα σύνορα μεταξύ των δύο χωρών. Επίσης διεξάγει έναν σκληρό ανταγωνισμό με το Πεκίνο για τον έλεγχο αγορών, πλουτοπαραγωγικών πηγών και για επιρροή σε όλη την περιοχή της Ασίας. Το γεγονός αυτό έχει ωθήσει τον πρωθυπουργό της Ινδίας, Ναρέντρα Μόντι, προς την σύναψη στενότερων σχέσεων με τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας και της Αυστραλίας.

Καμιά αντικατάσταση της κυρίαρχης θέσης των ΗΠΑ

Οι κυβερνήσεις της Ινδίας και της Νότιας Αφρικής τάχθηκαν ενάντια στην πρόταση που έκανε η Μπραζιλία στη διάρκεια της συνόδου κορυφής για ένα κοινό νόμισμα των BRICS. Εκτός της ευρωζώνης, το 79% του παγκόσμιου εμπορίου διεξάγεται σε δολάρια. Το δολάριο στηρίζεται από τη στρατιωτική και οικονομική ισχύ της Ουάσιγκτον. Στο ζήτημα αυτό δεν επιτεύχθηκε συμφωνία.

Οι ηγέτες των BRICS αποφάσισαν τα κράτη-μέλη να χρησιμοποιήσουν περισσότερο τα τοπικά νομίσματα στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές. Κυβερνήσεις με περιορισμένη ρευστότητα σε δολάρια, όπως η Αργεντινή, ήδη χρησιμοποιούν σε ορισμένες συναλλαγές το κινεζικό γιουάν.

Οι κυβερνήσεις των BRICS προχώρησαν στην ίδρυση το 2015 της δικής τους Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας (NAT) ώστε να αντιμετωπίσουν το υπό την κυριαρχία των ΗΠΑ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Αλλά η πραγματικότητα της κυριαρχίας της Ουάσιγκτον στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές συναλλαγές έχει γίνει ακόμα πιο ευδιάκριτη ύστερα από την εισβολή της Μόσχας στην Ουκρανία. Οι κυρώσεις που επέβαλε η Ουάσιγκτον στη Ρωσία ανάγκασαν τη Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα να παύσει όλες τις λειτουργίες της στη Ρωσία. Οι δανειστές της Γουόλ Στριτ έχουν σταματήσει την παροχή δανείων προς την ΝΑΤ. Το δολάριο στην πραγματικότητα δεσπόζει στα δύο τρίτα του συνόλου των δανείων αυτής της τράπεζας – η οποία ιδρύθηκε για να σταθεί απέναντι στο δολάριο!

Η σχετική αδυναμία των κυρίαρχων της Κίνας έχει πρόσφατα γίνει ακόμα πιο σαφής. Αντιμετωπίζουν μια κατάρρευση της αγοράς ακινήτων, πτώση των εξαγωγών και εκτόξευση των χρεών των τοπικών κυβερνήσεων. Η ανεργία μεταξύ της νεολαίας είναι 20%. Οι συνθήκες αυτές, είναι αρκετά πιθανό, να επιταχύνουν όχι μόνο την οικονομική κρίση στην Κίνα αλλά και παγκοσμίως.

Από την εισβολή της Μόσχας και μετά, η Νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα αναγκάστηκε να διπλασιάσει την προμήθεια εγγύησης που επιβάλλει στους δανειστές. Παρέχει πολύ λιγότερα δάνεια σε σχέση με την περίοδο πριν από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν απειλείτο με σύλληψη εάν μετάβαινε στη σύνοδο κορυφής την οποία φιλοξενεί η Νότια Αφρική. Αυτό γιατί το ένταλμα σύλληψης, που σχετίζεται με την εισβολή του στην Ουκρανία, έχει εκδοθεί από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο – του οποίου είναι μέλος η Νότια Αφρική. Συμμετείχε στη σύνοδο διαμέσου βιντεοσύνδεσης. Κάλεσε δημαγωγικά τους συμμετέχοντες να στηρίξουν τη δημιουργία μιας «νέας πολυπολικής παγκόσμιας τάξης πραγμάτων».

Ο Σι και ο Πούτιν ισχυρίζονται ότι αντιπροσωπεύουν μια εναλλακτική επιλογή απέναντι στον νεοαποικισμό. Απευθύνονται στην πραγματική απέχθεια των νεοαποικιακών κυβερνήσεων προς την Ουάσιγκτον και τις άλλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις που έχουν μακρά ιστορία αιματηρής αποικιακής εκμετάλλευσης και καταπίεσης. Η Μόσχα και το Πεκίνο διατυπώνουν αυτούς τους ισχυρισμούς παρά το γεγονός ότι οι κυρίαρχοι της Ρωσίας έχουν εξαπολύσει έναν πόλεμο για την υποδούλωση του ουκρανικού λαού.

Το Πεκίνο έχει ξοδέψει ένα τρισεκατομμύριο δολάρια στην πρωτοβουλία του νέου Δρόμου του Μεταξιού (Belt and Road Initiative). Πρόκειται για τεράστια έργα υποδομής με στόχο την επέκταση του ελέγχου του πάνω σε οδούς εμπορίου και την κατάκτηση αγορών. Πολλές κυβερνήσεις σε Ασία, Αφρική και Λατινική Αμερική έχουν βυθιστεί στα χρέη προς τις τράπεζες της Κίνας για να καλύψουν τα έξοδα αυτών των έργων. Εάν μια κυβέρνηση αθετήσει την πληρωμή του χρέους, το Πεκίνο μπορεί να κατασχέσει τις εγκαταστάσεις, όπως και έκανε στην περίπτωση του λιμανιού Χαμπαντότας της Σρι Λάνκα.

Τα έργα αυτά για το Πεκίνο ανοίγουν έναν δρόμο για την στρατιωτική του επέκταση, οξύνοντας τις διενέξεις με την Ουάσιγκτον στην Ασία και ακόμη παραπέρα. Οι Κινέζοι κυρίαρχοι εγκατέστησαν την πρώτη στρατιωτική τους βάση στο Τζιμπουτί το 2017.

Η κατεύθυνση που προωθεί το Πεκίνο στην κλιμακούμενη διαμάχη του με την Ουάσιγκτον, είναι αντίθετη με εκείνη που προωθούσε ο Κουβανός κομμουνιστής ηγέτης Φιντέλ Κάστρο όταν ήταν επικεφαλής του Κινήματος των Αδεσμεύτων. Η οργάνωση αυτή δημιουργήθηκε μέσα από τους μεγάλους αγώνες που αποτίναξαν την αποικιακή κυριαρχία κατά τη δεκαετία του 1950. Το 1979, όταν ο Κάστρο ήταν πρόεδρος του κινήματος, κατήγγειλε την ιμπεριαλιστική λεηλασία και τέθηκε επικεφαλής των δυνάμεων που καλούσαν για την ακύρωση του χρέους των καταπιεσμένων εθνών.

Λίγες μέρες πριν τη σύνοδο κορυφής των BRICS, στις 18 Αυγούστου, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζόσεφ Μπάιντεν, διοργάνωσε μια συνάντηση με τους επικεφαλής των κυβερνήσεων της Ιαπωνίας και της Νότιας Κορέας στο Καμπ Ντέιβιντ. Ο Μπάιντεν χρησιμοποίησε τη συνάντηση αυτή για να ενισχύσει τις συμμαχίες της Ουάσιγκτον ως αντιστάθμισμα προς τη στρατιωτική επέκταση του Πεκίνου στον Ειρηνικό.

Η Ιαπωνία είχε υπό την κατοχή της την Κορέα από το 1910 έως το 1945, λεηλατώντας τη χώρα. Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η κυριαρχία της Ιαπωνίας περιλάμβανε την εξαναγκαστική εργασία και την υποχρέωση γυναικών της Κορέας στη σεξουαλική δουλειά.

Παρά αυτό το ιστορικό, ο Μπάιντεν εξασφάλισε τη συμφωνία των δύο στενότερων συμμάχων της Ουάσιγκτον στην Ανατολική Ασία για την αναβάθμιση της στρατιωτικής και οικονομικής συνεργασίας τους.

<https://themilitant.com/2023/09/02/beijing-led-brics-us-rulers-stoke-new-conflicts/>